

Zápis z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny

ze dne 19. března 2024

Jednání se uskutečnilo dne 19. března 13:00 - 16:00 v Lichtenštejnském paláci (U Sovových mlýnů 506/4, Praha 1).

Přítomní členové Rady:

Klára Šimáčková Laurenčíková (místopředsedkyně Rady), Martin Herbert Dzingel (místopředseda Rady, německá menšina), Marie Cimrová (SMOČR), Jana Hajná (Asociace krajů ČR), Milan Němeček (MK), René Petráš (Právnická fakulta UK), Georgi Bečev (bulharská menšina), Dariusz Branny (polská menšina), Dagmar Březinová (rusínská menšina), Eugenie Číhalová (ruská menšina), Alena Kovářová (běloruská menšina), Adriano Mandilas (řecká menšina), Jaroslav Miňo (slovenská menšina), Bohdan Rajčinec (ukrajinská menšina), Anna Rákóczi (maďarská menšina), Petr Rojík (německá menšina), Vladimír Skalský (slovenská menšina), Uyen Huu Pham (vietnamská menšina);

Pověření zástupci omluvených členů Rady:

Michal Černý (MŠMT), Sára Dvořáková (ministerstvo financí), Jiří Kalašnikov (MZV), Marta Miklušáková (MPSV), Ivan Tobek (MV);

Hosté:

Ivane Čačchiani (gruzínská menšina), Iveta Demeterová (Český rozhlas), Lazar Đorem (srbská menšina), Ilnara Dudash (ukrajinská menšina), Jana Gombárová (MK), Jan Herget (Český rozhlas), Martin Janků (Policie ČR), Michael Pelíšek (židovská menšina), Adam Pláteník (asistent poslance), Dejan Randjelović (srbská menšina), Petr Štěpánek (Centrum pro regionální rozvoj), Karolína Žáková (KÚ Ústeckého kraje);

Nepřítomní členové Rady:

Petr Fiala (předseda Rady), Ján Balog (romská menšina), Markéta Čuříková (Kancelář prezidenta republiky), Vít Dovalil (FF UK), Michal Franěk (MŠP), Jana Kotalíková (VÚV), Stanislav Křeček (veřejný ochránce práv), Jan Mareš (MŠMT), Zdislava Odstrčilová (MPSV), Ivona Shafaq (romská menšina), Veronika Šternová (MV), Jiří Valenta (MF), Petr Vokáč (MV);

Úřad vlády ČR:

Kateřina Bursíková Jacques (vedoucí sekretariátu a tajemnice Rady), Viktor Kundrák (ředitel Odboru lidských práv a ochrany menšin), Klára Kameníková (sekretariát Rady), Tadeáš Mertlík (sekretariát Rady), Thuy Nguyen Dieu (sekretariát Rady), Rut Dvořáková (sekretariát Rady).

Schválený program zasedání:

1. Úvodní slovo zmocněnkyně vlády pro lidská práva
2. Kontrola úkolů z minulého zasedání RVNM
3. Prohlášení k úmrtí Alexeje Navalného
4. Nárůst antisemitismu v České republice – informace Ministerstva vnitra a Policie ČR
5. Projednání přijetí pracovní právně nezávazné definice anticikanismu, navržené Mezinárodní aliancí pro připomínání holokaustu (International Holocaust Remembrance Alliance, IHRA)
6. Představení závěrů projektu „Problematika německých hrobů v ČR: návrh komplexního přístupu“
7. Informace o pořadech pro národnostní menšiny Českého rozhlasu
8. Různé
  - a. Nové nařízení vlády, které by nahradilo dosavadní platné nařízení vlády 98/2002 Sb. (Nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity)
  - b. Informace o situaci krypty Srbů v Jindřichovicích
  - c. Informace o plánované návštěvě Poradního Výboru Rady Evropy k Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin
  - d. Informace o plánovaných vědeckých konferencích, které se zabývají národnostními menšinami

1. Úvodní slovo zmocněnkyně vlády pro lidská práva

Místopředsedkyně Rady K. Šimáčková Laurenčíková přivítala přítomné členy Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Rada“), představila program zasedání a zahájila jednání. Dále K. Šimáčková Laurenčíková omluvila z jednání předsedu Rady P. Fialu. Následně proběhla kontrola usnášeníschopnosti, přítomno bylo 23 členů, Rada byla usnášeníschopná. Na závěr tohoto bodu proběhlo hlasování o programu.

HLASOVÁNÍ O PROGRAMU

PRO	Zdržel se	PROTI
23	0	0

Program byl schválen.

---

2. Kontrola úkolů z minulého zasedání RVNM

Tajemnice Rady K. Bursíková Jacques provedla kontrolu úkolů z minulého zasedání Rady. Sekretariát evidoval 3 úkoly.

Úkol č. 1:

Pracovat na revizi Nařízení vlády č. 98/2002 Sb. o poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, tak aby podpořenými projekty mohla být i digitální (online) média a na dalším jednání Rady vlády pro národnostní menšiny informovat o provedených krocích.

V plnění.

Aktuální stav je představen v rámci bodu č. 8.

Úkol č. 2:

Rada žádá Ministerstvo vnitra a Policii ČR, aby na příštím zasedání Rady podaly aktuální informaci o projevech antisemitismu a obdobných projevech založených na předsudcích vůči náboženství, etniku, národnosti nebo původu, a opatřeních realizovaných k potlačení tohoto jevu a ochraně komunitních center, institucí, synagog apod.

Splněno.

Informace je zařazena v rámci bodu č. 4.

Úkol č. 3:

Představit na dalším zasedání Rady závěry projektu „*Problematika německých hrobů v ČR: návrh komplexního přístupu*“ (Technologická agentura ČR Beta 2 pro Ministerstvo zahraničních věcí).

Splněno.

Závěry jsou zařazeny v rámci bodu č. 6.

---

3. Prohlášení k úmrtí Alexeje Navalného

Tento bod byl zařazen do programu na návrh E. Číhalové, která uvedla, že situace v Rusku se dramaticky mění k horšímu a země nyní již prochází totalitní diktaturou. Zdůraznila, že smrt Alexeje Navalného není izolovaným případem, ale součástí širšího trendu potlačování opozičních hlasů a demokratických lídrů v zemi, mezi které patří také Vladimir Kara-Murza, Oleg Orlov a Mustafa Džemilev. Dále upozornila na to, že Grigorij Javlinskij zůstává jedním z posledních aktivních představitelů liberální demokracie v Rusku, zatímco mnoho jiných buď zemřelo, nebo bylo uvězněno. E. Číhalová také poznamenala, že účast na pohřbech opozičních

politiků výrazně klesla, což považuje za důkaz rostoucích represí proti těm, kteří se otevřeně postaví proti současnému režimu. Zvláště podtrhla, že v zahraničí žijí Rusové, kteří se hlásí k demokratickým hodnotám a odmítají režim ve své vlasti.

Rada poté uctila památku Alexeje Navalného minutou ticha.

4. Nárůst antisemitismu v České republice

K. Šimáčková Laurenčíková zahájila projednání bodu týkajícího se nárůstu antisemitismu. Uvedla, že diskuse navazuje na jednání Rady z 1. prosince 2023, kde byly projednávány dopady útoku teroristického organizace Hamás na Izrael a jeho vliv na antisemitismus. Připomněla usnesení Rady k tomuto tématu a vyzvala k prezentaci aktualizovaných informací o situaci.

V. Šternová představila pohled MV na situaci antisemitismu v ČR, přičemž zdůraznila nárůst antisemitských incidentů, a to zejména v online prostředí. Hovořila o spolupráci s Federací židovských obcí a o plánovaném vydání strategického materiálu pro boj s antisemitismem, vypracovaném na základě doporučení Evropské komise. Upozornila na setrvalý nárůst antisemitských incidentů, s očekávaným ještě vyšším nárůstem v následujících letech. Podtrhla význam práce s policejními statistikami pro lepší porozumění trendům antisemitismu. Bohužel v současné době neexistují dostatečná empirická data mimo policejní statistiky, které ale zahrnují pouze informace o nahlášených trestných činech. Většina incidentů ale zůstává nenahlášená (viz zprávy FRA). Tudíž nemáme přesný obraz, v jaké situaci se nacházíme. Problémem jsou také rozdílné metodologie sběru dat.

M. Janků se zaměřil na empirické údaje z policejních statistik, týkající se antisemitismu, obsahující statistiky a konkrétní příklady trestných činů s antisemitskou motivací. Ukázal trend nárůstu antisemitských incidentů (zejména během pandemie COVID-19 a po teroristických útocích), hovořil o specifických trestných činech spojených s antisemitismem a vyzdvihl opatření pro jejich monitorování a potlačení. Janků rovněž poznamenal, že i když většina antisemitských projevů probíhá v online prostředí. I přes nárůst antisemitských incidentů však zůstávají násilné projevy v reálném prostředí v ČR vzácné. Informoval, že s přílivem uprchlíků z Ukrajiny se ve veřejném prostoru zvýšil počet nenávistných projevů vůči Ukrajincům a Rusům.

K. Šimáčková Laurenčíková dále vyzvala V. Kundráka, aby představil práci vládní pracovní skupiny zaměřené na boj proti nenávistným projevům a hate speech (dále jen „PS“). PS reviduje stávající strategické dokumenty, přičemž cílem je najít komplexní přístup a zaměřit se na prevenci, sběr dat, legislativu a zaznamenávání této problematiky. K. Šimáčková Laurenčíková dále zdůraznila důležitost koordinovaného přístupu k tématu předsudečné nenávisti a vyzvala k širší spolupráci mezi ministerstvy a organizacemi zastupujícími oběti. Vyjádřila zájem o zařazení tématu násilí z nenávisti do programu příštího jednání Rady, s možností edukativní části na toto téma.

Úkol č. 1: Zařazení tématu násilí z nenávisti (Hate crime, Hate speech) do programu příštího jednání Rady, s možností edukativní části na toto téma.

M. Pelíšek, poděkoval MV, PČR a ÚV za komplexní přístup k problematice antisemitismu. Dále bylo diskutováno o potřebě rozlišení mezi různými národnostmi a etnickými skupinami v policejních statistikách (Rusové/Rusíni, Arabové/muslimové). M. Janků reagoval na dotazy ohledně postihování antisemitských projevů, a zdůraznil důležitost sledování a nepodceňování

útoků v online prostoru. Diskuze se také dotkla problematiky určitých hesel na demonstracích a jejich potenciálního protiprávního charakteru (schvalování terorismu, schvalování či zpochybňování holokaustu). Jedná se zejména o pro-palestinské demonstrace, jejichž četnost se v posledních měsících zvyšuje.

R. Petráš navázal s dalším konkrétním důsledkem nárůstu antisemitských nálad, kterým je zvýšené ohrožení židovských památek.

5. Projednání přijetí pracovní právně nezávazné definice anticikanismu, navržené Mezinárodní aliancí pro připomínání holokaustu (International Holocaust Remembrance Alliance, IHRA)

K. Šimáčková Laurenčíková představila téma bodu a informovala, že na jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „RVZRM“) byla projednána právně nezávazná definice anticikanismu navržená Mezinárodní aliancí pro připomínání holokaustu (dále jen „IHRA“). Podklad se zněním definice byl členům Rady zaslán před jednáním. K. Šimáčková Laurenčíková uvedla, že přijetím této definice by Rada podpořila plnění bodů dokumentu *Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030*. R. Petráš vyjádřil obavy ohledně některých aspektů definice, které se týkaly zejména její právní nezávaznosti, neboť podle R. Petráše, by mohly být některé pasáže deklarace považovány za závazné. Poukázal na potřebu jasnějšího vymezení, co definice konkrétně znamená a co od ní lze očekávat. V. Kundrák reagoval zdůrazněním především politického významu přijetí definice. Dodal, že podobná definice byla již přijata v souvislosti s antisemitismem a neměla žádné nepříznivé důsledky. E. Číhalová poukázala na terminologickou nejasnost mezi pojmy "cikán" a "Rom", což vyvolalo diskusi o správném používání těchto termínů ve veřejném diskurzu a v kontextu definice. J. Kalašnikov a K. Bursíková Jacques podpořili význam přijetí definice pro zvýšení povědomí o boji proti anticikanismu, přičemž zdůraznili její přínos pro veřejnou správu, nevládní organizace a širší společnost, také zdůraznili její mezinárodní podporu a osvětový charakter. M. Černý přinesl do diskuse technické a stylistické připomínky k formulaci definice.

Po diskuzi Rada hlasovala o přijetí právně nezávazné definice anticikanismu.

Návrh usnesení č. 1/2024 Rady vlády pro národnostní menšiny ze dne 19. 3. 2024 k bodu č. 5

Rada vlády pro národnostní menšiny

přijímá tuto právně nezávaznou pracovní definici protiromských postojů, tzv. anticikanismu: *„Anticikanismus, tzn. diskriminace Romů, je vyjadřování a jednání jedinců, strategie a praxe institucí, které vedou k marginalizaci či vylučování Romů, devalvování romské kultury a životního stylu, fyzickému násilí či projevům nenávisti namířených proti Romům i dalším jedincům a skupinám, které jsou považovány za*

„Cikány“. Z tohoto důvodu jsou stigmatizováni, či proto byli za dob nacismu nebo i dnes cílem perzekuce. Z důvodu této diskriminace se následně s Romy zachází jako s údajně cizí, odlišnou skupinou a jsou spojováni s celou řadou urážlivých stereotypů a zkreslených představ, které samy o sobě představují specifickou formu rasismu.“

HLASOVÁNÍ

PRO	Zdržel se	PROTI
21	1	1

Usnesení bylo přijato

6. Představení závěrů projektu „Problematika německých hrobů v ČR: návrh komplexního přístupu“

V rámci projednání závěrů projektu „Problematika německých hrobů v ČR: návrh komplexního přístupu“ vystoupila nejdříve K. Šimáčková Laurenčíková, která bod uvedla. Cílem projektu je řešit otázky spojené s péčí o německé hroby na území ČR, které představují významnou část kulturního dědictví a identity. Zmínila nutnost rozhodnout o zásadních otázkách, jako jsou administrace dotačního programu a zdroje financování. Návrhem řešitelů je, aby byl projekt financován z Evropských strukturálních a investičních fondů pro období 2028-2035. Informovala o plánovaných jednáních se zástupci MMR, MK, jedním z řešitelů P. Štěpánkem a M. H. Dzinglem.

Slova se dále ujal M. H. Dzingel, který referoval o důležitém setkání v prosinci, kde se diskutovalo o dalším směřování projektu, a především potenciálním zřízení dotačního programu. Hlavní řešitel projektu, P. Štěpánek, představil výsledky projektu, včetně vývoje databáze německých hrobů a vypracovaného návrhu dotačního programu. Upozornil na význam německých hrobů jako kulturního dědictví a části regionální identity a potřebu najít vhodné financování.

K. Žákovská vyjádřila podporu vzniku dotačního programu a vyzdvihla jeho potenciál v oblasti financování obnovy hrobů, ale i dalších tematicky souvisejících aktivit.

7. Informace o pořadech pro národnostní menšiny Českého rozhlasu

V tomto bodu seznámil J. Herget přítomné s produkcí ČRo týkající se národnostních menšin. J. Herget dále objasnil revizi produkce týkající se národnostních menšin, která je dělena do čtyř základních skupin (pravidelné publicistické pořady, produkce Radio Prague International, produkce v uměleckých žánrech, zpravodajství a staniční obsah). K revizi došlo z důvodu změny podílu menšin v ČR po rozpoutání války na Ukrajině, kdy nahradila dlouhodobě nejpočetnější slovenskou menšinu menšina ukrajinská¹, na což ČRo reagoval rozšířením

---

¹ Pokud za příslušníky národnostní menšiny považujeme i osoby s různými formami dlouhodobého pobytu, což je aktuální preferovaný přístup Poradního výboru pro Rámcovou úmluvu o ochraně národnostních menšin.

obsahu pro diváky ukrajinského původu. Dále informoval o rozšíření distribuční nabídky umožňující lepší přístup k obsahu, ke kterému došlo v důsledku změny posluchačských návyků. Jedná se především o možnost poslouchat živá vysílání v online prostředí. J. Herget zmínil potřebu zvýšení rozhlasového a televizního (dříve koncesionářského) poplatku, bez něhož nebude ČRo schopen aktuální rozsah produkce udržet. S tím vyjádřil souhlas G. Bečev, který zároveň navrhl, aby Rada v této věci vyjádřila doporučení vládě. K. Šimáčková Laurenčíková následně zadala přípravu tohoto usnesení jako úkol, přičemž hlasováno bude formou per rollam.

Úkol č. 2: Připravit usnesení, v němž Rada podpoří záměr vlády na navýšení rozhlasových a televizních poplatků, a nechat o tomto usnesení členy hlasovat formou per rollam.

8. Různé

a. Nové nařízení vlády, které by nahradilo dosavadní platné nařízení vlády 98/2002 Sb.

K. Kameníková poskytla informace o novém nařízení vlády, které by nahradilo stávající nařízení vlády č. 98/2002 Sb., určující podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a podporu integrace příslušníků romské komunity. Informovala, že aktualizace tohoto nařízení probíhá od roku 2020. Důvodem aktualizace je adaptace na digitální/online média, která současné nařízení z roku 2002 nezohledňuje. Zpracovává se návrh, který bude dále konzultován s občanskými členy RVZRM a dalšími relevantními resorty. Návrh paragrafového znění se skládá ze dvou částí. První je procesního charakteru (bude v řešení s příslušnými resorty). Druhá, obsahová část, je Radě k dispozici k připomínkám. Pokud jde o předpokládaný časový horizont, občanská RVZRM se sejde koncem dubna 2024, kde se očekává vypořádání minimálně částí, které se dotýkají romské menšiny. Koncem května by návrh mohl být připraven ke schválení.

b. Informace o situaci krypty Srbů v Jindřichovicích

K. Šimáčková Laurenčíková oznámila, že zástupci srbské menšiny, včetně L. Đorema, upozorňují na špatný stav krypty v Jindřichovicích, kde je pohřbeno přes 7 100 Srbů. Slova se dále ujal D. Randjelović, který již několik desetiletí o pietní místo pečuje. Vysvětlil, že kvůli právním otázkám spojeným s vlastnictvím (krypta je oficiálně vlastněna Jugoslávskou republikou, která již neexistuje) nemůže Srbská republika zahájit potřebnou rekonstrukci. Apeloval na českou vládu o pomoc ve spolupráci se srbským velvyslanectvím v Praze. K. Šimáčková Laurenčíková navrhla, že tímto tématem by se mohla zabývat Pracovní skupina pro řešení situace německých (a dalších) hrobů a zadala jí toto téma jako úkol.

Úkol č. 3: Zařadit téma krypty Srbů v Jindřichovicích na další jednání Pracovní skupiny pro řešení situace německých (a dalších) hrobů.

c. Informace o plánované návštěvě Poradního Výboru Rady Evropy k Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin

K. Šimáčková Laurenčíková sdělila, že návštěva *Poradního výboru Rady Evropy k Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin* je naplánována na červen. K tématu měl více sdělit profesor Harald Scheu z PF UK, který se z pracovních důvodů nemohl jednání účastnit. Členové Rady nicméně byli rámcově informováni v podkladech, které jim před jednáním byly zaslány.

K. Šimáčková Laurenčíková vyzvala členy Rady, aby se v případě jakýchkoliv nejasností či dotazů obrátili na Sekretariát Rady, a ten zprostředkuje vypořádání dotazu H. Scheum, který je na danou oblast odborníkem.

d. Informace o plánovaných vědeckých konferencích, které se zabývají národnostními menšinami

R. Petráš poskytl informace o plánovaných konferencích zabývajících se národnostními menšinami, zmínil význam propojení zájmu o cestovní ruch a památek národnostních menšin. Do zápisu dáváme odkazy, které poskytl R. Petráš, jak bylo dohodnuto na Radě.

<https://turismus.prf.cuni.cz/> a

https://jg.ue.wroc.pl/wydzial/6456/konferencje_naukowe_katedry.html

zde jsou k dispozici programy předchozích konferencí a další informace

<https://karolinum.cz/en/journal/pravnehistoricke-studie/year-49/issue-1/article-6966> s. 93-101, informace o židovských památkách (Kolín a Kutná Hora)

V Praze dne X. dubna 2024

**Mgr. Klára Šimáčková
Laurenčíková v. r.**

*Místopředsedkyně Rady
vlády pro národnostní
menšiny*